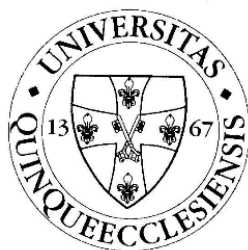

Pécsi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Németh-Kiss Henrietta

A kábítószeres bűntetőjogi szabályozása és kriminálpolitikai összefüggései

Doktori (PhD) értekezés tézisei

Témavezető:

Prof. Dr. Kőhalmi László Levente

tanszékvezető egyetemi tanár

**Pécs
2026**

Tartalom

I.	A kitűzött kutatási feladat összefoglalása	2
II.	Az elvégzett vizsgálatok, elemzések leírása, a feldolgozás módszertana.....	2
III.	A tudományos eredmények összefoglalása, azok hasznosítási lehetőségei	5
IV.	Summary	10
V.	A munka témaköréből készült legfontosabb publikációk jegyzéke	14

I. A kitűzött kutatási feladat összefoglalása

A kábítószer-bűnözés kiemelkedően összetett társadalmi és jogi terület, amelynek elemzése elengedhetetlen a büntetőjog keretei között. Ezt a folyamatot különösen aktuálissá és megalapozottá teszi a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény kábítószerrel kapcsolatos rendelkezéseit legutóbb módosító, a kábítószer előállításának, használatának, terjesztésének és népszerűsítésének tilalmáról szóló 2025. évi XIX. törvény, amelynek révén a zero tolerancia elvére épülő, új rendelkezések kritikai szemléletű értékelésére nyílik mód.

Az értekezés célja a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények hazai szabályozási hátterének, valamint a kapcsolódó bírói gyakorlatnak az elemzése. Az elméleti alapok és a jogalkalmazási tapasztalatok összevetése lehetőséget nyújt ahhoz, hogy a szabályozás vitatandó pontjaira, valamint a jogalkalmazás során felmerülő értelmezési nehézségekre reagálva érdemi, megalapozott javaslatokat fogalmazzak meg mind a jogalkotás, mind a jogalkalmazás számára.

II. Az elvégzett vizsgálatok, elemzések leírása, a feldolgozás módszertana

A kábítószerrel való visszaélés elleni küzdelemben alapvető jelentőségűek a nemzetközi szerződések, amelyek a magyar jogalkotás számára is irányadó kereteket biztosítanak. Ennek pilléreit az ENSZ égisze alatt elfogadott három alapvető dokumentum képezi: Az 1972. március 25-én Genfben kelt Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott forgalmazása elleni, Bécsben, 1988. december 20-án kelt Egyezmény. Ezen megállapodások áttekintése azért elengedhetetlen, mert kijelölik azokat a kereteket és kötelezettségeket, amelyek a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény kábítószer-bűncselekményeinek tényállási rendszerét is alapjaiban határozzák meg. Emellett az európai uniós jogforrások is kiemelt jelentőséggel bírnak, hiszen a jogharmonizáció keretében – például a minimális szankciómértékek meghatározásával – érdemben befolyásolják a magyar jogalkotást. A disszertáció második fejezete e nemzetközi és uniós jogi alapokat veszi górcső alá.

A nemzetközi gyakorlatban a nemzeti stratégiák a kínálatcsökkentés, a keresletcsökkentés és a ártalomcsökkentés hármas pillérén nyugszanak; az egyes modellek eltérését az adja, hogy az államok eltérő hangsúlyt fektetnek ezen elemekre. A harmadik fejezet az egyes európai országok szabályozásában megjelenő eltérő súlypontokat tekinti át, kitérve a kifejezetten represszív jellegű (pl. Svédország, Egyesült Királyság), az egészségügyi és ártalomcsökkentési fókuszú (pl. Németország, Svájc), valamint a dekriminalizációs és tolerálási elemeket előtérbe helyező rendszerekre (pl. Portugália, Hollandia). E külföldi példák áttekintése elengedhetetlen ahhoz, hogy a hazai jogalkotást és jogalkalmazást megfelelően elhelyezhessük az európai kontextusban, és azokat kritikai elemzésnek vethessük alá.

A dolgozat negyedik fejezete a magyar kábítószer-büntetőjog fejlődéstörténetét dolgozza fel. A folyamat a kábítószerrel való visszaélést először nevesítő, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1961. évi V. törvényből kiindulva tekintetbe veszi a szabályozás valamennyi kulcsfontosságú módosítását. Az egyes jogalkotási lépések tartalmának összevetése mellett a fejezet kiemelt figyelmet fordít a mögöttük álló kriminálpolitikai törekvésekre, az egyes novellák irányvonalát alakító társadalmi, szakmai és politikai megfontolásokra. Erre építve az ötödik fejezet a hatályos magyar kábítószer-büntetőjog dogmatikai rendszerét és rendelkezéseit tárgyalja, különös tekintettel a zéró tolerancia elvét megerősítő, a kábítószer előállításának, használatának, terjesztésének, népszerűsítésének tilalmával összefüggő törvénymódosításokról szóló 2025. évi XIX. törvény által átvezetett szigorításokra. E körben kerül sor az egyes tényállások részletezésére is, feltárva a legutóbbi jogalkotási hullám mögött meghúzódó kriminálpolitikai célkitűzéseket és a hatályos normaszöveg gyakorlati kihívásait.

A hatodik fejezet a bűncselekmények elkövetési eszközére fókuszál. A részterület a „drog” farmakológiai és társadalmi értelmezéséből, valamint kategóriáiból kiindulva lehatárolja a drogot a jogi kategóriát képező kábítószertől, majd áttekinti a Btk. kábítószer-fogalmának fejlődéstörténetét. Végül az elemzés a 2025. évi XIX. törvény által bevezetett, hárompilléres fogalmi struktúra bemutatására, valamint az új szabályozási keretek dogmatikai értékelésére terjed ki.

Ezt a témakört egészíti ki a hetedik fejezet, amely a tizennyolcadik életévüket be nem töltött személyek fokozott büntetőjogi védelmével kapcsolatos normatív kereteket tekinti át. A kutatás ezen része a vonatkozó nemzetközi egyezmények előírásainak bemutatását követően elemzi a Btk. azon rendelkezéseit, amelyek a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények körében az említett személyi kör védelmét hivatottak szolgálni. E körben a bírói gyakorlat

bemutatásával a minősített esetek – így különösen a védett intézmények területén és azok környezetében elkövetett cselekmények – jogalkalmazási feltételei is feltárásra kerülnek.

A nyolcadik fejezet a kábítószer-kereskedelem online térbeli megnyilvánulásaiával foglalkozik. A kriminológiai és technológiai alapok tisztázásaként részletesen bemutatja az internet egyes rétegeit, a darknetes piacok működési sajátosságait, a titkosító szoftvereket, valamint a kriptovalutákon alapuló fizetési mechanizmusokat. Ezt követően a fogyasztói és eladói motivációk, valamint az automatizált felületek térnyerésének elemzésére kerül sor, majd a fejezet rátér a digitális átalakulás által felvetett büntetőjogi kihívásokra, számba véve a Btk. egyes elkövetési magatartásainak online értelmezési lehetőségeit. A témakört a legújabb kúriai joggyakorlat és a legutóbbi törvénymódosítási lépések számbavétele zárja.

Mind a kábítószer birtoklása, mind a kábítószer-kereskedelem több elkövetési magatartást foglal magában, amelyek közötti átfedések elhatárolási nehézségeket okoznak a bírói gyakorlatban. A kilencedik fejezet ezen kihívásokat szem előtt tartva tárgyalja a kábítószer-kereskedelem megítélését a jogalkalmazásban. Ezen belül a jogalkalmazásban megjelenő bizonytalanságok és következtetlenségek feltárása áll, különösen a fogyasztói és terjesztői magatartások, valamint a kereskedelem és a forgalomba hozatal elhatárolása körében.

A tizedik fejezet e gondolatból kiindulva a bírói gyakorlatot viszi tovább, a büntetéskiszabás gyakorlati kérdéseire fókuszálva. A Btk. 79. §-a szerinti kettős büntetési cél – a generális és speciális megelőzés – megvalósítása a bíróság feladata, ami kábítószer-kereskedelem esetén különösen összetett mérlegelést igényel, hiszen a törvényi tételkeret felső határa akár az életfogytig tartó szabadságvesztést is elérheti. Mivel a büntetési tételkeretek kifejezetten széles sávban mozognak, kiemelten fontossá válik az egyes büntetést befolyásoló körülmények elemzése. A fejezet kifejezetten a cselekménnyel összefüggő tárgyi körülményeket tárja fel, bemutatva az egyes ítéletábrák gyakorlatában fellelhető eltéréseket és sajátosságokat.

A kutatás során felhasznált módszertan összetett: a releváns szakirodalom feldolgozásán túlmenően a kodifikációs folyamat feltárása érdekében a korábbi törvényszövegek összehasonlító elemzésére, valamint a jogalkotói elgondolások és kriminálpolitikai célok azonosítása céljából a törvényi indokolások áttekintésére támaszkodtam. A bírói gyakorlat feltérképezése a Bírósági Határozatok Gyűjteményéből kigyűjtött jogerős döntések értékelésén alapul. A feldolgozott ítéletek időszaka az elmúlt évtizedre terjed ki, és azon határozatokat öleli fel, amelyeknél az elkövetett cselekményeket a bíróságok a 2025-ös törvénymódosítást megelőzően hatályos Btk. alapján minősítették. Az empirikus munka jellegét tekintve kvalitatív: a cél nem a teljes határozatállomány kvantitatív

számbavétele volt, hanem azon eseti döntések célzott leválogatása, amelyek a vitatott jogalkalmazási kérdések szempontjából érdemi elvi megállapításokat hordoznak, vagy kifejezően szemléltetik az egyes ítélőtáblai gyakorlatokban fellelhető eltéréseket, ellentmondásokat.

III. A tudományos eredmények összefoglalása, azok hasznosítási lehetőségei

A kutatás központi célja a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények hazai büntetőjogi szabályozásának, valamint a kapcsolódó ítélkezési gyakorlatnak a kritikai elemzése volt. A törvényi szabályozás és a bírói gyakorlat bemutatása rávilágított a meglévő ellentmondásokra, valamint a jogalkalmazás során felmerülő értelmezési bizonytalanságokra. Az egyes fejezetekben elvégzett vizsgálat az alábbi főbb megállapításokhoz vezetett.

A nemzetközi és uniós jogi keretek elemzése rámutatott, hogy a globális kábítószer-ellenőrzési rendszer nem pusztán racionális megfontolások, hanem összetett politikai, gazdasági és erkölcsi szempontok mentén alakult ki. Míg a kezdetben szigorúan prohibicionista nemzetközi és uniós törekvésekben napjainkra mindinkább egy rugalmasabb szemléletváltás figyelhető meg, a magyar szabályozás – az uniós minimumstandardok adta mozgásteret kihasználva – továbbra is a kifejezetten represszív modell mellett köteleződik el.

A nemzetközi drogpolitikai modellek vizsgálata megmutatta, hogy a kizárólagos büntetőjogi szigor helyett a közegészségügyi szempontok előtérbe helyezése és az ártalomcsökkentő szolgáltatások bővítése bizonyítottan hatékonyabb és fenntarthatóbb eredményekre vezet.

A hazai szabályozás fejlődéstörténete a kriminálpolitika állandó útkeresését tükrözi, amelyben a korábbi intézkedések sikertelensége újabb és újabb jogalkotói beavatkozásokat váltott ki. Ez a folyamat a büntetési tételek emelkedéséhez és a tényállási rendszer túlzott összetettségéhez vezetett.

A hatályos szabályozás és a 2025-ös törvénymódosítás elemzése rávilágított, hogy a jogalkotó a gyógykezelést előtérbe helyező megközelítés helyett tovább szigorította a normarendszert, ami döntően a fogyasztói oldalt sújtotta. Az új rendelkezések egy része érdemi jogalkalmazási hatás helyett inkább csak kriminálpolitikai üzenetet közvetít, miközben elvonja a szükséges differenciálási lehetőségeket. Bár ez a fellépés igazodik a domináns társadalmi elvárásokhoz, önmagában nem nyújt érdemi megoldást a kábítószer-problémára.

A kábítószer fogalmának kettéosztása helyett célszerűbb lett volna olyan átfogóbb jogtechnikai megoldásokat alkalmazni, amelyek a tényállások közötti terminológiai eltérések

nélkül is garantálják a védett jogi tárgyak hatékony védelmét. A jelenlegi felépítés ugyanis ahelyett, hogy a normaszöveget egyszerűsítene, indokolatlanul bonyolulttá teszi a fogalomrendszert.

A kiskorúak védelmét szolgáló rendelkezések elemzése megmutatta, hogy a jogalkotói szándék és a bírói gyakorlat eltávolodott egymástól. A jogalkalmazás a védett intézmények körét kiterjesztően értelmezi, a normaszöveg pedig olyan esetekben is elrendeli a szigorúbb minősítést, amikor a fogyasztói jellegű magatartás (például a zárt ajtók mögötti birtoklás vagy termesztés) nem jelent reális veszélyt a védett korosztályra.

A kábítószer-kereskedelem digitális térbe való áthelyeződése és az automatizált technológiák alkalmazása komoly kihívást jelent az anyagi büntetőjog számára, mivel az emberi interakció nélküli tranzakciók nehezen illeszthetők a tradicionális elkövetési magatartások keretei közé. A bírói gyakorlatban megjelenő akadályokat jól példázza az online megrendelt kábítószer megszerzésének kúriai megítélése (BH 2023.4.89), amely felszínre hozta az autonóm dogmatikai fogalomértelmezés hiányosságait.

A bírói gyakorlat vizsgálata alapján a jogalkalmazásban elsőként a kábítószer birtoklása és a kábítószer-kereskedelem elhatárolása mutatkozik bizonytalannak, amennyiben egyes bíróságokon elegendő a kereskedelemre irányuló szándék bizonyítása, amelyet gyakran pusztán a lefoglalt kábítószer nagy mennyisége támaszt alá, még igazolható adásvételek hiányában is. Ezzel párhuzamosan a forgalmazói magatartásokon belül a „forgalomba hozatal” és a „kereskedés” elkövetési fordulatainak elhatárolása sem egységes, mivel a rendszeresség megítélése eltérő az egyes ítélőtáblák gyakorlatában, ami a jogértelmezés széttagoltságához vezet.

A büntetés kiszabása során értékelt tárgyi tényezők megítélése terén is jelentős eltérések mutathatók ki az ítélőtáblák között. A bírói fórumok eltérően értékelik a mennyiségi határok átlépésének súlyát, az egyes elkövetési magatartások büntetéskiszabási relevanciáját, a kábítószer veszélyesebb jellegét, valamint azt a körülményt, ha a kábítószer-kereskedelem megállapítása mellett az elkövető egyidejűleg saját maga is fogyasztott kábítószer. Mindez a büntetéskiszabási gyakorlat bizonytalanságát és a jogalkalmazás széttagoltságát jelzi.

A fentiekben bemutatott problémafelvetések és a bírói gyakorlat bizonytalanságai rámutatnak arra, hogy a jelenlegi keretek között a jogbiztonság követelménye nem érvényesül maradéktalanul. Mindezek orvoslása érdekében az alábbi konkrét – a jogalkotó és a jogalkalmazó felé irányuló – javaslatokat fogalmazom meg.

A jogalkotó számára megfogalmazott javaslatok:

1. Kriminálpolitikai modellváltás: a kizárólagos represszió feladása és az ártalomcsökkentő szemlélet normatív előtérbe helyezése

Indokolt a hazai drogpolitika kriminálpolitikai alapjainak újragondolása: a büntetőjogon alapuló, kizárólagosan elrettentésre és zéró toleranciára építő modell helyett a közegészségügyi és ártalomcsökkentő fókuszú szabályozási keretek normatív előtérbe helyezése szükséges. A nemzetközi kutatások tapasztalatai azt mutatják, hogy a fogyasztói magatartások szigorú szankcionálása önmagában alkalmatlan a piaci kereslet érdemi visszaszorítására, miközben jelentős közegészségügyi és társadalmi ártalmakkal jár. A represszív megközelítés feladása és a prevenciós, illetve terápiás prioritások jogszabályi rögzítése igazoltan javítja a társadalmi reintegráció esélyeit, és lehetővé teszi a büntetőigazságszolgáltatási kapacitások átirányítását a kábítószer-kereskedelem szervezeti struktúráinak felszámolására.

2. Reális célkitűzéseket tartalmazó, új Nemzeti Drogstratégia elfogadása

A szakpolitika hatékonysága érdekében elengedhetetlen egy az aktuális társadalmi és piaci kihívásokra reagáló, reális és elérhető célokat megfogalmazó új Nemzeti Drogstratégia megalkotása és elfogadása.

3. A fogyasztói és a forgalmazói típusú magatartások büntetési tételek szintjén történő differenciálása

Javasolt a Btk. 178. §-ában szabályozott kábítószer birtoklása bűncselekmény büntetési tételeinek csökkentése (a 2025-ös módosítás előtti keretek visszaállítása), annak érdekében, hogy a büntetési tételek ismét kifejezésre juttassák a saját használatra irányuló fogyasztói magatartások és a forgalmazói/kereskedelmi típusú cselekmények eltérő társadalomra veszélyességét.

4. A büntethetőséget megszüntető ok (elterelés) feltételrendszerének felülvizsgálata és a túlzott szigorítások korrekciója

A 2025-ös módosítás által bevezetett, a terjesztő kilétének feltárását megkövetelő feltétel kivezetése, valamint a kedvezmény igénybevételi lehetőségére vonatkozó korlátozás újragondolása. A terjesztő kilétének kötelező feltárásához kötött büntethetőséget megszüntető ok a gyakorlatban éppen azokat a fogyasztókat zárja ki az egészségügyi/megelőző ellátásból, akiknek a segítségnyújtást a jogalkotó eredetileg szánta. Az alkalmi fogyasztók ugyanis sokszor nem ismerik a terjesztőt, míg a függő használók a megtorlástól való félelem miatt nem mernek együttműködni. Ez a szigorítás várhatóan az elterelés igénybevételének visszaeséséhez, a

büntetőigazságszolgáltatás ügyterhének felesleges növekedéséhez és a közegészségügyi célok megghiúsulásához vezet.

5. A kábítószer büntetőjogi fogalmának egységesítése

Javasolt a kábítószer kettős fogalomrendszerének felszámolása és a terminológiai egység megteremtése a büntető törvénykönyvben. A hatályos szabályozás kettéválasztotta a kábítószer fogalmát: míg a kábítószer-kereskedelem és a kábítószer birtoklása körében a fogalom szigorúan zárt (listaalapú), addig más bűncselekményeknél és minősített eseteknél tágabb értelmű, a nem listázott szereket is magában foglaló terminológiaként jelenik meg. Ezzel párhuzamosan a tudatmódosító anyaggal visszaélés és a kóros szenvedélykeltés elkövetési eszközei közötti átfedések is átláthatatlanná teszik a normaszöveget. Ezen ellentmondások feloldására a szakirodalomban (Ignác György által) megfogalmazott, a „tudatmódosító anyag” egységes gyűjtőfogalmát előtérbe helyező megközelítés átültetése kínálhat megfelelő jogtechnikai megoldást, helyreállítva a büntetőjogi alapfogalmak egységét.

6. A 18. életévet be nem töltött személyek védelmét szolgáló minősítő körülmények felülvizsgálata a kábítószer birtoklása tényállása körében

De lege ferenda javasolt a Btk. 178. § (2) bekezdésében a védett intézmények (oktatási, köznevelési, gyermekjóléti létesítmények) területén és közvetlen környezetében történő elkövetésre vonatkozó minősített eset elválasztása a kizárólagosan fogyasztói cselekményektől (tartás, termesztés, előállítás). E minősítő körülmény fenntartása indokolt az említett személyek bevonásával vagy felhasználásával megvalósuló elkövetés esetén, azonban a helyszínhez kötött szigorításnak kizárólag a terjesztői típusú magatartásokhoz kellene kapcsolódnia. A védett intézmények környezetében történő elkövetés súlyosabb szankcionálásának jogalkotói célja a 18. életévüket be nem töltött személyek fokozott védelme. Önmagában a védett intézmény közelében – de a nyilvánosságtól elzártan, saját használatra – végzett tartás, termesztés vagy előállítás nem teremt közvetlen veszélyhelyzetet a védett személyi kör számára, amennyiben nem társul hozzá terjesztői magatartás (átadás, kínálás, kereskedelem).

7. A rendbontás kábítószer-fogyasztással összefüggő alapesetének, a Btk. 340. § (2a) bekezdésének felülvizsgálata

A Btk. 2025-ös módosításával bevezetett rendelkezések körében indokolt a rendbontás kábítószer hatása alatti elkövetésére vonatkozó új esetkör kivezetése vagy átfarmálása. A szóban forgó bekezdés bevezetésével a jogalkotó a kitűzöttel ellentétes kriminálpolitikai hatást ér el: a kábítószer birtoklása (fogyasztása) beolvad a

rendbontásba, ami látszólagos anyagi halmazatot teremt, elzárva ezzel a bíróságot a halmazati büntetés kiszabásának lehetőségétől.

8. A tudatmódosító anyaggal visszaélés minősített esetének, a Btk. 184. § (2) bekezdésének felülvizsgálata

Szintén felülvizsgálatra szorul a tudatmódosító anyaggal visszaélés bűncselekményének szabályozása. Ahogyan arra Ignác György is rámutat, a deliktum minősített esete – a tíznél több személy számára történő hozzáférhetővé tétel – a gyakorlatban alkalmazhatatlan. E magatartások ugyanis az 1/2007. BJE határozat alapján a forgalomba hozatal (vagy annak kísérlete) alá tartoznak.

A jogalkalmazó számára megfogalmazott javaslatok:

1. A kétszeres értékelés anyagi jogi tilalmának következetes érvényesítése a kábítószer-fogyasztás többszörös jogi relevanciája körében

A jogalkalmazó szervek (különösen a bíróságok) számára elengedhetetlen a kétszeres értékelés tilalmának (*ne bis in idem*) szigorú és következetes szem előtt tartása a kábítószer-fogyasztással összefüggő cselekmények minősítése, a halmazati viszonyok megítélése, valamint a büntetés kiszabása során. A módosítások nyomán a kábítószer fogyasztásának ténye – vagy a szer hatása alatti állapot – többszörös büntetőjogi relevanciát nyert: megjelenik önálló elkövetési magatartásként, más deliktumok minősítő körülményeként, a büntetéskiszabás során súlyosító körülményként, továbbá az elterelés kizárási okaként is. A jogalkalmazási gyakorlatban kulcskérdés, hogy a fogyasztás ténye ne szolgáljon azonos tartalommal többszörös büntetőjogi értékelés alapjául.

2. Javaslat új büntető jogegységi határozat meghozatalára a kábítószer-bűncselekmények elkövetési magatartásainak rendezése érdekében

A bírói gyakorlatban tapasztalható bizonytalanságok feloldása érdekében indokolt egy új büntető jogegységi határozat meghozatala, amely átfogó és egységes keretet teremt a fogyasztói és a forgalmazói magatartások elhatárolására a kilencedik fejezetben lévő táblázatában részletezett elhatárolási rendszer alapulvételével. A jogegységi határozatban célszerű rögzíteni a kábítószer birtoklása, valamint a kábítószer-kereskedelem egyes elkövetési alakzatai (a forgalomba hozatal és a kereskedelem kísérleti, illetve befejezett stádiumai) közötti elhatárolás pontos szempontjait is.

3. Jogalkalmazási javaslat a büntetéskiszabási gyakorlat egységesítésére

A bíróságok büntetéskiszabási gyakorlatában mutatkozó értelmezési különbségek feloldása érdekében elengedhetetlen a büntetés mértékét befolyásoló tárgyi tényezők (mennyiség, a kábítószer fajtája, a forgalomba kerülés elmaradása, elkövetési magatartás) egységes megítélése.

A kutatás eredményei érdemi hasznosulási lehetőséget kínálnak a jogalkotás, a jogalkalmazás, valamint a tudományos és egyetemi szféra számára egyaránt:

Hasznosíthatóság a jogalkotásban: A dolgozatban megfogalmazott *de lege ferenda* javaslatok közvetlen alapul szolgálhatnak a Büntető Törvénykönyv jövőbeni felülvizsgálatához és módosításához. A kutatás konkrét jogtechnikai és dogmatikai alternatívákat kínál a 2025-ös törvénymódosítás korrekciójára – különösen a kábítószer birtoklása büntetési tételeinek arányosítása, az elterelés feltételrendszerének átgondolása, valamint a védett intézmények környezetében elkövetett cselekmények minősítési rendszerének finomítása terén.

Hasznosíthatóság a jogalkalmazásban: Az ítéletábrák eltérő jogértelmezéseinek és a büntetéskiszabási bizonytalanságoknak az összevetése közvetlenül orientálhatja az eljáró bíróságokat. A dolgozat rávilágít a kétszeres értékelés tilalmának kényes határvonalaira, és pontos szempontrendszert kínál a fogyasztói és forgalmazói magatartások elhatárolásához.

Hasznosíthatóság a tudományos és oktatási szférában: A dolgozatban elvégzett jogösszehasonlító és dogmatikai elemzés, valamint az ítélkezési gyakorlat vizsgálata forrásanyagként, tananyag-kiegészítésként vagy hivatkozási alapként használható fel a felsőoktatásban – különösen a büntető anyagi jog és a kriminálpolitika oktatása során. Az eredmények emellett kiindulópontul szolgálhatnak a hazai drogpolitika és az anyagi büntetőjog határterületeit érintő további tudományos kutatások számára.

IV. Summary

Drug-related crime is an exceptionally complex social and legal issue, the analysis of which is essential within the framework of criminal law; this issue is made particularly relevant and well-founded by Act XIX of 2025 on the Prohibition of the Production, Use, Distribution, and Promotion of Narcotics, which most recently amended the drug-related provisions of Act C of 2012 on the Criminal Code, Act XIX of 2025 on the Prohibition of the Production, Use,

Distribution, and Promotion of Narcotics, which enables a critical evaluation of the new provisions based on the principle of zero tolerance.

The aim of this dissertation is to analyze the domestic regulatory framework governing drug-related crimes, as well as the related judicial practice, where a comparison of theoretical foundations and experiences in the application of the law provides an opportunity to formulate substantive, well-founded proposals that address the contentious points of the legislation and the interpretive difficulties arising during its application, for both the legislative and judicial branches.

International treaties of fundamental importance in the fight against drug abuse – the three core United Nations conventions: the 1961 Single Convention on Narcotic Drugs, the 1971 Convention on Psychotropic Substances, and the 1988 Vienna Convention – European Union legal sources are also of paramount importance, as they substantially influence Hungarian legislation within the framework of legal harmonization – for example, by establishing minimum penalty levels. In international practice, national strategies are based on the three pillars of supply reduction, demand reduction, and harm reduction; the differences between the various models stem from the fact that states place varying emphasis on these elements, ranging from explicitly repressive approaches (e.g., Sweden, the United Kingdom), those focused on public health and harm reduction (e.g., Germany, Switzerland), and systems that prioritize decriminalization and tolerance (e.g., Portugal, the Netherlands) – which is essential for situating and critically analyzing domestic regulations within the European context.

The history of the development of Hungarian criminal drug law, beginning with Act V of 1961, examines all key amendments to the legislation, paying particular attention to the criminal policy objectives underlying them, while the dogmatic framework of the current legislation discusses the stricter provisions introduced by Act XIX of 2025, exploring the criminal policy objectives underlying the most recent wave of legislation and the practical challenges posed by the current statutory text. The examination of the means by which crimes are committed begins with the pharmacological and social interpretations of “drugs,” distinguishes drugs from narcotics as a legal category, and reviews the historical development of the concept of narcotics in the Criminal Code as well as the new, three-pillar conceptual structure, while the normative frameworks designed to provide enhanced criminal law protection for persons under the age of eighteen, following a presentation of international standards, explore the legislative conditions for aggravated cases – in particular, acts committed on the premises of or in the vicinity of protected institutions.

The online manifestations of drug trafficking, the layers of the Internet, darknet markets, and cryptocurrency payment mechanisms, this chapter turns to the motivations of consumers and sellers, the rise of automated platforms, as well as criminal law challenges and the latest case law from the Supreme Court.

The difficulties in distinguishing between drug possession and drug trafficking, as well as the uncertainties and inconsistencies in legislation, pose particular problems in relation to the conduct of users and distributors, as well as in distinguishing between trafficking and distribution, while practical issues of sentencing require the realization of the dual objectives of punishment under Section 79 of the Criminal Code – general and specific deterrence – and an analysis of the factual circumstances.

The research methodology is based on a review of the literature, a comparative analysis of previous statutory texts, a review of legislative justifications, and a qualitative, targeted selection and evaluation of final and binding decisions – spanning the past decade and classified under the Criminal Code prior to the 2025 amendment – drawn from the Collection of Court Decisions.

A summary of the research findings revealed that while a shift toward a more flexible approach is observable in international efforts, Hungarian legislation – taking advantage of the leeway provided by EU minimum standards – continues to adhere to an explicitly repressive model, where prioritizing public health considerations would be more effective than relying exclusively on the strictness of criminal law.

An analysis of the current regulations and the 2025 amendment showed that, rather than adopting an approach that prioritizes medical treatment, the legislature has further tightened the regulatory framework, which primarily burdens consumers without offering a substantive solution, while the division of the concept of „narcotic drugs” into two categories unnecessarily complicates the conceptual framework.

An analysis of the provisions designed to protect minors has shown that legislative intent and judicial practice have diverged, as the courts interpret the scope of protected institutions broadly, even in cases where consumer-related conduct does not pose a realistic threat to the protected age group.

The shift of drug trafficking to the digital sphere and the use of automated technologies pose a serious challenge, as exemplified by the Supreme Court’s ruling on the acquisition of drugs ordered online, while an examination of judicial practice reveals uncertainties regarding the distinction between possession and trafficking, distribution and dealing, as well as regarding the factual factors relevant to sentencing – quantity, type, and conduct of the offense.

The recommendations addressed to the legislature include a shift in the criminal policy model and a move away from exclusively repressive measures, placing a harm-reduction approach at the forefront of policy, the adoption of a new National Drug Strategy containing realistic objectives, and the reduction of penalties for the crime of drug possession as defined in Section 178 of the Criminal Code by restoring the framework in place prior to the 2025 amendment. It is also recommended to review the conditions for diversion programs that eliminate criminal liability, particularly by removing the requirement to disclose the identity of the dealer, which in practice excludes from healthcare precisely those users whom the legislature intended to assist. It is necessary to standardize the criminal law definition of „narcotic drug” and eliminate the dual system of definitions in order to establish terminological consistency, and the qualifying circumstances intended to protect persons under the age of 18 in cases of drug possession should be reviewed so that harsher penalties for offenses committed in the vicinity of protected institutions are applied exclusively to conduct involving distribution.

The recommendations addressed to legislative bodies include the consistent enforcement of the substantive legal prohibition against double jeopardy in the context of the multiple legal implications of drug use, ensuring that the fact of use does not serve as the basis for multiple criminal assessments of the same nature – in terms of classification, in the context of cumulative sentencing and sentencing determinations, as well as the adoption of a new decision on criminal law uniformity to clarify the conduct constituting drug offenses and to uniformly distinguish between the conduct of users and that of distributors. Finally, the proposal for the application of the law calls for the standardization of sentencing practices through a uniform assessment of the factual factors influencing the severity of the sentence.

The results of the research offer meaningful opportunities for application in three main areas. In the legislative sphere, the *de lege ferenda* proposals set forth here can serve as a direct basis for amending the 2025 revisions to the Criminal Code, particularly with regard to the proportionality of penalties, the conditions for diversion, and the classification of offenses committed in the vicinity of protected institutions. At the same time, by identifying divergent legal interpretations among appellate courts and precisely distinguishing between consumer and distributor conduct, this work provides guidance to trial courts. Finally, in the academic and educational spheres, the dogmatic analyses and examination of case law can serve as valuable source material and supplementary teaching resources in higher education, while also providing a starting point for further research on the intersections of drug policy and criminal law.

V. A munka témaköréből készült legfontosabb publikációk jegyzéke

Németh Henrietta, „A kábítószeres veszélyességének értékelése a büntetőjogban”, in XXV. Jogász Doktoranduszok Országos Konferenciája, szerk. Miskolczi-Bodnár Péter és Jakab Éva (Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2023), 243–248. o.

Németh Henrietta, „A kábítószer-kereskedelem megállapítása esetén értékelt büntetés kiszabási tényezőkről”, Belügyi Szemle 73, 2. sz. (2025): 323–338. o.

Németh Henrietta, „A kábítószer-kereskedelem megítélése a bírói gyakorlatban”, Büntetőjogi Szemle 12, 1. sz. (2023): 64–68. o.

Németh Henrietta, „A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények munkajogi vonatkozásai”, Pécsi Munkajogi Közlemények 15, 1–2. sz. (2022): 99–107. o.

Németh Henrietta, „Gondolatok a tizennyolcadik életévüket be nem töltött személyek védelméről a kábítószer-bűnözés kapcsán”, Büntetőjogi Szemle 12, 2. sz. (2023): 48–52. o.

Németh Henrietta, „Verbreitung von Drogen im Darknet”, in Az internet és a közösségi média jogi kihívásai – Konferenciakötet, szerk. PTE/ÁJK/Kriminológiai és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék (Pécs: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Kriminológiai és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék, 2022), 100–111. o.

Németh Henrietta, A kábítószer fajtájának értékelése a hazai ítélőtáblák büntetés kiszabási gyakorlatában (Pécs: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2023).

Németh-Kiss Henrietta, „A kábítószerhelyzet uniós szintű kezeléséről”, in Tanulmányok Nagy Zoltán András habilitált egyetemi docens tiszteletére, szerk. Ázsoth Szilvia, Gál István László és Ripszám Dóra (Pécs: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2024), 108–113. o.

Németh-Kiss Henrietta, „A kábítószer-kereskedelem és a kábítószer birtoklásának találkozási pontja: az üzletszerűség kérdése”, Miskolci Jogi Szemle 20, 2. sz. (2025): 168–176. o.

Németh-Kiss Henrietta, „A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények hazai szabályozásának változásai, különös tekintettel a kábítószer-kereskedelem és a kábítószer birtoklásának tényállásaira”, *Büntetőjogi Szemle* 12, 1. sz. (2025): 83–90. o.

Németh-Kiss Henrietta, „EU EFFORTS TO REDUCE DRUG-RELATED CRIME”, in *USAGLAŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE SA PRAVNIM TEKOVINAMA EVROPSKE UNIJE: Stanje u Bosni i Hercegovini i iskustva drugih*, szerk. Grbić Pavlović Nikolina (Banja Luka: Institut za uporedno pravo, Friedrich Ebert Stiftung-Kancelarija u Sarajevu, Istraživački centar Banja Luka, 2024), 220–231. o.

Németh-Kiss Henrietta, „The European Drug Situation and the Specificities of the Hungarian Criminal Law”, in *ZBORNIK RADOVA: „USAGLAŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE SA PRAVNIM TEKOVINAMA EVROPSKE UNIJE“ - stanje u Bosni i Hercegovini i iskustva drugih*, szerk. Gojko Pavlovic (Banja Luka: Istraživački Centar, 2025), 239–251. o.

Németh-Kiss Henrietta, „The global drug control regime: the emergence and evolution of the international regulatory system”, in *Zbornik radova: usaglašavanje pravne regulative sa pravnim tekovinama Evropske unije: stanje u Bosni i Hercegovini i iskustva drugih*, szerk. Grbić Pavlović Nikolina (Banja Luka: Istraživački Centar, 2026), 33–46. o.

Németh-Kiss Henrietta, „The impact of digital transformation and artificial intelligence assessment of drug trafficking in Hungary”, in *3rd International Doctoral and Postdoctoral Conference in the Law and Law Related Fields “Legal Challenges of Economic and Social Development - Challenges of the Modern World“: Book of Proceedings*, szerk. Primorac Željka és Jeknić Ranka (Split: Faculty of Law, University of Split